

1902

Pancsova, 1901.

IV. évfolyam, 25. szám.

Vasárnap, június 16.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyilvántartási közlemények
jutányosan közzétesznek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittfigschlager K. ezénel.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:
minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:
Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések
Wittfigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

A kisipar megmentése.

— Irta: Sztéryny József miniszteri tanácsos. —

Nehéz feladat megoldását tűzték maguk elé a hazai kereskedelmi és iparkamarák: megállapítani a kisipar megmentésének és fejlesztésének módjait.

Abban az odaadó munkásságban, a melyet kamaráink a hazai ipar szolgálatában állandóan kifejtettek, az általuk kitűzött első pályakérdés a kisiparot illeti; legerősebb czáfolata annak, hogy kamaráink a kisipar érdekeit nem méltányolják kellően.

Nem is a méltánylások mulik, hanem azokon a nehézségeken, melyekkel a kisipar kérdése kapcsolatos.

Fentartható és fejleszthető-e a kisipar? Ez a kérdés lényege.

Ha igen: minő intézkedésekkel és mely irányban? Ha nem: mit kell tenni az átmenet megkönnyítésére és közel félmillió iparos-egyen jövőjének biztosítására?

Ez a kérdés gyakorlati része.

Vannak, a kik a kisipar létjogosultságát a technika mai vívmányaival szemben, melyeket a nagyban termelő gyáripár teljes mértékben kihasznál, vitatják.

Mások viszont a gyári termelés túlhajtásában látják a kisipar jövőjét.

Mindkét álláspont a messze jövőbe vezet; az első teljesen a gépek döntő szerepéből, a másik ezzel homlokegyenest ellenkezően az egyéni tudás és egyéni invenczióból indulva ki.

Mindkét álláspontnak meg van a maga alapja, ha az ipar egy-egy részére vonatkoztatjuk csak. Egészben egyiket sem tenném magamévá, — meggyőződéseim szerint a kettő egymást kiegészítve s így egy egészet képezve adja meg a helyes választ és jelöli ki a megoldás helyes útját.

A kisipar — mint ilyen — nehezen tartható fenn abban a részben, mely tömegtermelés tárgyát képező czikkeket készít, — feltétlenül fennmarad és határozott jövővel bír, ellenben azon ágazatokban, a melyekben az egyéni tudás, a nemesebb ízlés és a kéz művészete a döntő tényező.

Amazokban a gép szerepe lép előtérbe, emitt az egyéni invenczió. És még amott hiába küzd az egyén, mert bármily erős legyen is, előbb-utóbb fel fogja adni a harcot; itt hiába teremt új csodákat a technika, a hol az ipar a művészet terére lép, ott az egyént a gép utol nem éri soha.

A kisipar kérdése tehát — nézetem szerint — két részre osztandó: arra, mely tömegtermelésre van utalva és arra, mely művészeti irányú. Az mindinkább veszíteni fog egyéniségéből, ebben ellenben mindinkább ki fog domborodni az egyéniség.

Amannak — ha fenn akar maradni — át kell térnie a tömegtermelésre, ebben, hogy fejlődhessek, mind erősebben kell érvényesíteni a művészetet.

A tömegtermelésben kétségkívül elvész az egyén önállósága, az annak legnagyobb hátránya. Nem ellensúlyozhatja ezt az sem, hogy művészeti irányú iparban viszont régi önállóságába állítatik vissza az egyén, a mikor minden mester iskolát képezett, melynek termékei előtt bámulattal állunk meg ma is.

A ki az átmenetet rázkodtatás nélkül akarja átélni, annak el kell viselnie a hátrányokat is.

Bármily fontos legyen úgy ipari, mint szociális szempontból, hogy minél nagyobb számú önálló egyén és vállalat biztosításáért, ezt a hátrányt elkerülni nem lehet.

Fontos iparilag, hogy az ipari foglalkozás átöröklődjék apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre, mert csak ez biztosíthatja teljesen a fokozatos fejlődést.

Lényeges szociális és állami szempontból, hogy a városokat alkotó iparos elem tömör sorai meg ne ritkuljanak, nemzeti erő van e sorokban, melyek századok viharaival dacoltak, melyek mögött épült fel és fog fokozatosan felépülni az egész hazai ipar.

Nem is e sorok fognak megritkulni, csak az egyének fognak benne változni.

Ott lesz elől, áttörhetlen sorokat alkotva a művészetben alapuló kisipar, a komoly tudással vertegetten, mely minden ostromot dicsőségesen visszaver és ott lesz e tömör sorok mögött a magyar nagyipar, a tömegek igényeit és szükségleteit kielégítő gyárak nagy száma, magyar gyárak, magyar iparosok tömörülésének eredménye, magyar munkások ezrével.

Ott az egyén, itt a tömeg: e kettő együttvéve alkotja a magyar ipart.

Ez a jövő képe, ha a fejlődés természetes mederben halad.

A rohanó árt feltartóztatni emberi erő nem képes. A mi útjában áll, magával ragadja, pusztítás és enyészet marad nyomában.

A haladó kort sem lehet megállítani, a ki nem halad vele, a ki nem igyekszik maga javára értékesíteni vívmányait, azt megmenteni nem áll módjában földi hatalomnak.

A kisiparnak is alkalmazkodni kell tehát. Hangzatos jelszavak pillanatnyi sikerrel járhatnak, eredményt azonban csak a munka biztosíthat.

Munka, mely komoly, hiúságtól ment, s számol a viszonyokkal.

Munka, melyben részt kell vennie az államhatalomnak, társadalomnak és iparoságnak egyaránt.

Az államhatalomnak, mely eddig is sokat tett ez irányban, nagy áldozatokat hoz évről-évre a kisipar fejlesztése érdekében, — a társadalomnak, melynek egyik rétegét képezi a kisiparosok és magának az iparoságnak, melynek jövőjéről van szó.

Bármily áldozatokat hozzon is azonban az állam és bármily meleg érdeklődést is tanúsítson a társadalom, meddő lesz mind, ha maga az iparoság nem ébred tudatára annak, hogy első sorban saját magának kell szervezkednie.

Minden áldozat és intézkedés meddő marad, míg kisiparosaink hangzatos jelszavak után indulnak és nem a komoly, tervszerű, rendszeres munka vezérlő tevékenységükben.

Jelentés

a „Pancsovai Gromon Dezső magyarnyelvtanítási egyesület” 1900/1901 évi működéséről.

Összeállította: Sztodola Pál titkár.
(Vége.)

Igen tisztelt közgyűlés!

Ezek után van szerencsém egyetünknek működéséről, (fennállásának 16 évében) a következőkben röviden beszámolni.

Engedje meg a tek. közgyűlés első sorban is, hogy azon örvendetes s egyetünkért élt kitüntetésről emlékezzem meg, melyben egyesületünk a lefolyt évben részesült. Ezen örvendetes tény az, hogy

városunk új főispánja bajsai Zákó Milán úr ő méltósága egyesületünk tagjai sorába lépett. Egyesületünk új, illusztris tagja belépésének örvendetes tudomására hozatala alkalmával nem mulasztatom el felemlíteni, hogy a midőn egyetünk igazgatósága ő méltóságát főispánmá történt kinevezetése alkalmával egyesületünk nevében tavrati úton üdvözölte, ő méltósága azonnal sietett, nemcsak hazafias kötelességet teljesíteni, hanem szíve őszinte sugallatát követni, a midőn egyesületünkbe való belépését tavrati úton tudatta az igazgatósággal s ezen belépését beiktatása alkalmával, a midőn az ig. tanács testületileg tisztelgett ő méltóságánál, szóval is ismételte s hathatós támogatását is megígérte.

A múlt évi XV. közgyűlésen megválasztott igazgató-tanács 1900. július hó 7-én tartott ülésén alakult meg. Ezen ülésen fejtette ki egyesületünknek 4 éven át volt fardhatlan, ügybuzgó titkára, Dózsa Imre úr, a közgyűlés által ujonnan megválasztott I. igazgató, a hazafias s legtisztább idealismustól áthatott programját. Ugyanezen ülésen választottak meg az alapszabály 37. §-a értelmében jegyzővé: Szabó János, ellenőrré: Geeser Béla s ügyészszé: Feymann Gyula urak. Ugyancsak ezen igazgató tanácsülés döntött a „Millenniumi ösztöndíj pályázat”-ra beérkezett kérvények felett is s a 200 koronás ösztöndíjat Murgu Sándor, tor.-almási községi tanítónak a hódmezővásárhelyi gymnasiumot látogató fiának, Murgu Péternek adományozta oda.

A hazafias szellem ápolására egyetünk a lefolyt évben is megragadott minden alkalmat. Így szép számmal vettek részt az egyet tagjai az aradi 13 megdicsőült vértanúért a r. k. plébániatemplomban megtartott gyász-isteni tiszteleten. Közreműködött a „Társaskörrel” márcz. 15-ének megünneplésén. Emlékünnepélyt rendezett decz. 26-án halhatlan költőnk, Vörösmarty Mihály emlékének, a mely ünnepély úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitünően sikerült. Erkölcsileg annyiban mondható sikerültnek, mert a terem, a melyben az ünnepélyt megtartottuk, zsúfolásig megtelt é. p. a mi különösen kiemelendő, nemcsak a magyar társadalom volt ott képviselve, hanem ott láttuk magyar ünnepélyünkön tekintélyes számban német s szerb anyanyelvű polgártársainkat is; s ez tagadhatlan nagy haladás. És hogy idegen anyanyelvű polgártársaink immára magyarság ünnepén is számszerűen kezdenek részt venni, ez, szerénységgel nélkül mondhatjuk, egyesületünk czéltudatos, tapintatos működésének az eredménye.

A felsőbb lányiskola felállítására ügyében egyesületünk kérvényt adott be a nmélt. vallás- s közokt. ügyi miniszteriumhoz, mely kérvényünket másolatban megküldtük pártolás végett egyll. magas védnökének és városunk képviselőjének is. Kérvényünk sorsa felett a miniszterium eddigéle még nem döntött, de leányaink magasabb kiképzésének ügyea miniszteriumban tanulmány tárgyat képezi. Egyelőre nem tudván még valami biztosat, csak annyit mondhatok, hogy az ügy folyamatban van. A mérvadó körök s személyek támogatásukat megígérték és így remény van arra, hogy leányaink magasabb kiképzése nemsokára dűlőre jut.

A mit az egyesület leányaink továbbképzése ügyében megtehetett, azt az idén is megtette. Rendezett számukra kézimunkatanfolyamot és tanulságos felolvasásokat. A kézimunkatanfolyam czéljaira egyesületünk 400 koronát szavazott meg. A tanfolyam vezetésére egy kiváló műveltségű, magyar nőt, Lambert Péterné úrnőt, okleveles kézimunka tanítónőt, sikerült volt megnyernie. Tanhelyiségül a „Männer-Gesangverein” engedte át méltányos bérért az ő egyleti helyiségét. Egyetünk tehát a töle telhető megtette, de — sajnos — az egyet jóakarata, igyekezete, a közönség közönyén hajótörést szenvedett. Két havi tengődés után a tanfolyam a gyér látogatottság miatt a külön helyiségből kiköltözött s a kézimunka tanfolyam jelenleg 5—6 tanítvánnyal Lambert Péterné, a tanfolyam vezetőjének magán lakásán tartatik. Valóban fájó szívvel nézhetjük közönségünk azon magyarázhatlan közönyét, melylyel a legjobb szándékkal életbeléptetett — illetve kézimunkatanfolyammal kibővített — továbbképző tanfolyam iránt viseltetett.

A tanfolyamot Dózsa Imre igazgató febr. 7-én nyitotta meg, lelkes szavakkal buzdítva a tanfolyam látogatóit.

A kézimunka tanfolyam hallgatói számára felolvasások is tartottak é. p. a következők:

1. Dózsa Imre „Az északi vidék madárvilága.”
2. Dózsa Imre „Falb jóslásainak tudományos alapja.”
3. Péterfy Lajos „Vörösmarty Mihály I.”
4. Sárossy Károly „A rómaiak műveltsége az ó-korban.”
5. Fritsche Ernőné „Takarékosság a természetben és háztartásban.”
6. Péterfy Lajos „Vörösmarty Mihály II.”
7. } Dózsa Imre „Brehm magyar kiadása.”
8. }

Összesen tehát 8 előadás tartott. Hogy a lefolyt évben kevesebb előadás volt, mint más években, annak oka az, hogy az igazgatóság a felolvasásokat, illetve előadásokat a kézimunkatanfolyammal kapcsolatban akarta megtartani s soká nem találhatott oly helyiséget, mely a célnak is megfelel, de az egyesület anyagi erejét sem meríti ki.

(Vége következik.)

Ismét szerb nemzeti színű kokárdák Pancsován.

A múlt vasárnapon, június hó 9-én az itteni dűnagőzhajózási állomáson előfordult eseményből a szerbiai lapok diplomatiái beavatkozást igénylő nemzetközi sérelmet szeretnének felfűjni. Híresztelik, hogy a szerbiai lakodalmak józanságának, tapintatának és mérsékletének köszönhető, hogy a magyar rendőri túlkapasoknak nem lettek szomorúbb következményei. Ezen nagyzó öndicséretnek kellő értékére leendő leszállítása, valamint a magyar napilapokban is megjelent azon érthetetlen hírek megezőafolása céljából, hogy verekedés, rendőri és csendőri beavatkozás, a templomnál rendőri kordonvonás stb. lett volna, a következőkben közöljük a száraz tényállást.

E hó 9-én délelőtt 9 órakor Gyukánovics Dragutin belgrádi kereskedő és násznépe külön hajóval érkezett az itteni Temespart-i hajó állomáshoz. Miután a külön hajó külföldről csak külföldieket hozott, Lestyánszky János rendőrfőkapitány személyesen várta a jelzett idegen hajót, Szvoboda Sándor t. alkaptány kíséretében, hogy a nemzetközi szabályok betartását ellenőrizze. Az idegen vendégek kiszállása alkalmával a főkapitány semmiféle rendőri beavatkozást igénylő cselekményt nem tapasztalt. Tehát koholmány azon állítás, hogy a szerbiai alattvalók már a partraszállás alkalmával viseltek volna szerb nemzeti színű jelvényeket.

A délelőtt folyamán a legkisebb incidens nélkül ment végbe az esküvő a szerbeknél szokásos nagy parádával.

Délután 1/3 órakor egy rendőr azt jelentette az ügyeletes rendőrtisztnak, Rakicsics Sándor alkaptány, hogy a lakadalmazó szerbiai alattvalók közül egyesek hol az utcákon, hol pedig a vendéglőkben szerb nemzeti színű kokárdákat viselnek. Ennek következtében az ügyeletes alkaptány azonnal a helyszíre sietett, de sehol sem észlelt tiltott dolgot.

Lestyánszky főkapitány délután 4 óra tájban értesült ezen dologról s nehogy valami tévedésből vagy helytelen fel fogásból eredő incidens által kényeszerített rendőri beavatkozás folytán megzavartassék a jó szomszédi viszony, a Pelikán szállodában, hol a lakadalmi ebéd volt, felkereste minden feltűnés nélkül a menyasszony sógorát, Bogoszavlyevics Vlasztimir Pancsova város tanácsnokát, felkérve őt arra, hogy minden feltűnés kiküldetésével figyelmeztesse a külföldi vendégeket, hogy idegen nemzeti színű jelvényeknek nyilvános helyen való viselése külföldieknek sincs megengedve s így a mennyiben ilyeneket feltűntek, szedjék le, mert különben kihágást követnek el és kellemetlenségeknek lesznek kitéve.

Daczára ennek megtörtént, hogy az elutazás előtt a hajóállomáson gyülekező külföldiek egynémelyike a Szvoboda alkaptány vezénylete alatt kirendelt 4 emberből álló rendőrszolgálat felhívása daczára mégis szerb kokárdákkal tüntettek.

Az ismételt udvarias felszólítás daczára egyesek nemcsak hogy le nem vették a jelvényeket, hanem Kacsunik Pál belgrádi bórkereskedő a rendőrmesterrel még gorbombakodott is, mire őt a hajóállomási épület rendőri szobájában tartózkodó Lestyánszky főkapitány elé vezették.

De a közelmúlt belgrádi események alatt otthon nagyon is némaságra kárhóztatott Kacsunik a főkapitány előzékeny felvilágosítására csak lármával felelt és a rendelet előmutatását követelte. Lestyánszky főkapitány látva, hogy az előállított nagyon is a szesz hatása alatt áll, csendes viselkedésre hívta fel és azon szándékkal, hogy a lakodalmat rendező Bogoszavlyevics tanácsnok által fogja megnyugtattatni Kacsunikot a rendőri szobából kiment. Itt azonban látva az óriási izgatottságot, a tömeg közé ment, hol a kivezényelt Szvoboda alkaptány egy ellen-szegülő belgrádit éppen a főkapitány elé akart állítani. Az általános zavarban azonban nemcsak az alkaptány által előállítani szándékolta egyn, hanem a rendőrszobában volt Kacsunik Pál is a hajóra szökött. Erre a főkapitány, tekintettel a lakodalmak rendkívüli állapotára s hogy karhatalomhoz nyúlani nem kénytelenítessék s így esetleges vérontás is kiküldetésék, az idegeneket a hajóba való beszállításra utasította. Ezen körülmények és erélyes fellépés minden vitának végett vetett s a belgrádiak minden ellenmondás nélkül beszálltak s néhány perc múlva a hajó levő zene hangjai és mozsarak durrogatása mellett elutaztak.

Ez a száraz tényállás s hogy az egész eset oly simán folyt le s esetleges összekoczanás elkerültetett, ez csakis Lestyánszky főkapitány erélyes s a körülményeknek megfelelő intézkedésének, valamint a kirendelt alkaptány és rendőrtisztek türelmének és tapintatának köszönhető.

Ez az eset azonban intő példálul szolgálhat szerbiai szomszédainknak, hogy az őket könnyelműen informáló pancsovai korifeusoknak jövőben fel ne üljének, mert az 1874. és 1885. évi miniszteri rendeleteknek érvényt szerezni a rendőrkapitányságoknak az 1896. évi miniszteri rendelettel szigorúan meghagyatott.

H I R E K.

— **Városi rendkívüli közgyűlés.** Városunk törvényhatósági bizottsága csütörtökön f. hó 20-án d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai:

1) A torontáli h. é. vasutak részvénytársaságába egy tag kijelölése.

2) A pancsova-kubini ármentesítő- s belvízszabályozó társulatnak 1901. évi június hó 23-én tartandó rendkívüli közgyűléséhez meghívó.

3) Az összes törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereinek 1901. évi június hó 24-ére Aradon tartandó értekezletére meghívó.

— **Az állami tisztviselők mozgalma.** Az állami tisztviselők érdekei elősegítésére megindult mozgalom országos jellegűt öltött. A tordai állami tisztviselők értekezlete volt az első hullámverés, mely immár az állami hivatalnokok ezreit felkorbácsolta eddigi szinte fatalisztikus nentörődömségükből saját sorsuk iránt. Az ország minden vidékéről jönnek hírek a méltóbb állapotokat jogosan követelő állami tisztviselők mozgalmairól. És így természetesen, hogy a pancsovai állami tisztviselők, kiknek helyzete ezen exponált nemzetiségű vidéken kétszeresen súlyos, szintén tömörülnek nyomasztó sorsuk javítására. A pancsovai áll. tisztviselők tegnap este 6 órakor a „Társaskör” helyiségeiben tartottak értekezletet. Bár az országos mozgalom eredményét előre tudni nem lehet, egy azonban mégis biztos, hogy az akciónak nyoma el nem veszhet. A mindenesetre igen fontos ügyre még visszatérünk.

— **A Róm. Kath. Nőegyesület mulatsága.** A R. K. Nőegyesület mai mulatsága igen látogatottnak mutatkozik. A sok, ekzotikus látóval is sokat fog a népkertbe csábítani. A nevetett, szórakoztató délutáni mulatságra, mely 2 órakor kezdődik és este 8-kor végződik, ujjal felhívjuk közönségünk figyelmét. A belépés díja is alkalmul szolgálhat a tömeges látogatóra, mert nagyon csekély, személyenként csak 40 fillér. A kik az esti táncmulatságon is részt óhajtanak venni, azok 1 kor. fizetnek.

A délutáni ünnep műsora a következő:

Ugy gyermekek, mint felnőttek felette érdekes mulattatására, a nagy játszótéren a következő világhátékok rendeztetnek, u. m.:

- Verseny- és zsákfutás,
- Távolság- és magas-ugrás,
- Kolbász-ugrás,
- Béka és hurok-tánc,
- Fazéktörés,
- Kötélhúzás,
- Birkózás,
- Kakasviadal,
- Versenyevés stb. stb.

szerfelett komikus és kacagatótató mókák, melyek a mulató közönséget folytonos derűltségben fogják tartani.

Ezenkívül sikerült az egyletnek több külföldi világbajnokot és művészt megnyerni, kik — tekintve a nemes célt — közreműködésüket készséggel megígérték.

Különösen kitűnnek ezek közül, a világhírű chinaiatléta:

Csinek—Kink—Fink—Rink

az ő utolérhetetlen, mesés erőművészetével. A híres francia-olasz énekesnő

Signorina Legram de Giardinetti

ki megfelelő zenekísérettel, rém-balladákat fog előadni magyar és német nyelven.

A néptünetpályán látható lesz még az óriási fáradtsággal és költséggel beszerzett ritkasággal gyűjtemény. Majd pedig bámulatba ejti a nagyérdemű közönséget, az elsőrangú Amerikai Bazar, különféle külföldi, tengerentúli Jux- és Nippes-tárgyakból; a nagy körhinta; világpósta és távirda-állomás; önműködő szerelmi hőmérő; és egy precíz súlymérő úgy kövér mint sovány hölgyek és urak számára.

Végül pedig megjegyezzük, hogy több áldozatkész urnó és urhölgy frissítőt és különféle tárgyakat fog hallatlanul olcsón elárulítani.

Kitűnő ételek és italokról gondoskodva van.

Kéretnek a vendégek, hogy belépti jegyeiket feltűnő helyen viseljék.

— **Új iskola.** Már évekkkel ezelőtt folyamodtak a Bavanistei- és Újfalvi-út közt fekvő városrész, az úgynevezett Józsefváros lakosai egy a Széles-utczában felállítandó iskoláért. Bár teljesen jogos volt ezen fejlődő városrész kívánalma, az mégsem ment teljesedésbe, míg a város volt az iskolafentartó. Az összes elemi iskolák államosítása ennek a kérdésnek is előnyös megoldását siettet. A közoktatásügy miniszter ugyanis új iskolát és óvodákat akar még

állítani városunkban és e tárgyban a városrész, mely köteles a szükséges épületekről gondoskodni, felhívást is intézett. Az új iskolát az összes mérvadó körök a r. k. temető tájékán a Széles-utczában akarják megnyitni. Egy alkalmas telek kijelölése ezéjjából e hótu Szabó János főjegyző elnökelete és Faragó János kir. s. tanfelügyelő miniszteri kiküldött részvétele mellett a város építészeti bizottsága helyszíni szemlét fog tartani. Kivánatos volna e városrész 284 óvoda és tanköteles gyermeke érdekében, hogy az iskola mielőbb megnyitassék.

— **Juniális.** A Társaskör vigalmi bizottsága által június 29-én az erdőben rendezendő zártkörű juniálisra nagyban folynak az előkészületek, melyek után illetve igen kellemes nyári mulatságra van kilátásunk. Értesülésünk szerint étel-italról is történik gondoskodás. Belépti díj személyenként 1 kor., családjegy 3 korona.

— **Ügyészségi megbízott.** Az igazságügyminiszter Adámovics János, antalfalvai kir. járásbíró-sági aljegyzőt ugyanazon járásbíró-ság mellett alkalmazott ügyészségi megbízott állandó helyetteséül rendelte ki.

— **A vasárnapi munkaszünet a régi.** Azon híresztelésben, hogy a vasárnapi munkaszünet változást szenvedett, egész határozottsággal mondhatjuk, hogy városunkban minden a régivel maradt és pedig azért, mert városunk az ország határától 10 kilométeren belül fekvő határváros.

— **Évzáró vizsgák az iskolákban.** A helybeli tanintézetekben az évzáró vizsgák a következő sorrendben tartatnak meg:

A felső kereskedelmi iskolában.

Az alsó osztályban

Június 17. d. e. 8—9 Francia nyelv. 9—10 Keresk. számtan. 10—11 Történelem. 11—12 Német nyelv. d. u. 2—3 Földrajz 3—4 Szerb nyelv. 4—5 Keresk. ismeretek. — Június 18. d. e. 8—9 Természettan. 9—10 Keresk. levelezés. 10—11 Mennyiség-tan. 11—12 Szépirás. d. u. 2—3 Magyar nyelv. 3—4 Irodai munk. 4—5 Torna.

A középső osztályban.

Június 17. d. e. 8—9 Vegytan és áruism. 9—10 Francia nyelv. 10—11 Mennyiség-tan. 11—12 Magyar nyelv. d. u. 2—3 Közgazdasági ism. 3—4 Keresk. levelezés. 4—5 Szerb nyelv. — Június 18. d. e. 8—9 Jogi ismeretek. 9—10 Keresk. számtan. 10—11 Történelem. 11—12 Német nyelv. d. u. 2—3 Könyvtel. 3—4 Földrajz. 4—5 Irodai munk. 5—6 Torna.

— **Az áll. polg. fiú-iskolában:** Június 19-én d. e. I. osztály; délután II. osztály. Június 20-án délelőtt III. osztály; délután IV. osztály.

— **Az állami felső leányiskolában:** Június 21-én délelőtt I. osztály; délután II. osztály.

Az áll. el. iskolákban.

I. Alsóváros.

Június 20-án d. e. fiúiskola V—VI., I. és II. oszt. Június 20-án d. u. III. és IV. oszt. Június 20-án d. e. leányiskola V—VI., I. és II. oszt. Június 20-án d. u. leányiskola III. és IV. oszt. Június 20-án d. e. stárcsovai úti v. isk. I.—II.—III. oszt.

II. Belváros.

Június 20-án d. e. fiúiskola I. és II. osztály. Június 20-án d. u. fiúiskola III. és IV. osztály. Jun. 21-én d. e. leányiskola I. és II. osztály. Június 21-én d. u. leányiskola III. és IV. oszt. Június 22-én d. e. leányiskola V. és VI. oszt.

III. Felsőváros.

Június 20-án d. e. fiúiskola IV. és I. osztály. Június 20-án d. u. fiúiskola II. és III. oszt. Június 21-én d. e. leányiskola I. II. és III. oszt. Június 21-én d. u. leányiskola IV. oszt. Június 22-én d. e. vegyes iskola I.—II.—III. oszt. Június 22-én d. u. vegyes iskola IV.—V.—VI. oszt. Június 24-én d. e. vegyes iskola (Kubick-féle házban) I.—II.—III. oszt.

Jegyzet: A vizsgálatok az elemi iskolákban d. e. 8 órakor, d. u. 2 órakor kezdődnek.

— **Panaszok a kompérlő ellen.** A város polgármesterénél panasz tétetett, hogy a Temeskomp bérleje szerződés ellenesen szedi a díjakat. Különösen szokása az, hogy a borcsai és báranyosi lakosoktól a városba jövelekor egyszerre követeli az ide és oda szállítási díjakat, tekintet nélkül arra, hogy a nevezett községek a kompot igénybe vevő lakói azon az úton mennek-e vissza vagy sem. A panasz folytán intézkedés történt, hogy a kompérlő pontosan tartsa be a szerződési feltételeket.

— **Munkakedv a városházán.** A kánikulai hőség daczára valóságos munkadüh uralkodik a városházán. A jelen és jövő hét folyamán a következő ülések lettek egybehíva: Június 18-án tanácsülés, 19-én és 20-án zárszámadási bizottság ülése, 21-én pénzügyi bizottsági ülés, 22-én jog és pénzügyi bizottságok együttes ülése, 24-én zárszámadási bizottsági ülés, 25-én bizalmas értekezlet, 26-án tanácsülés, 27-én rendkívüli közgyűlés, 28-án arvaszéki ülés, 29-én építészeti bizottsági ülés; július 1-én állandó választmányi ülés, 2-án rendes közgyűlés. — Ezek után úgy a városatyák, mint a városi tisztviselők jól megérdemelt nyári üdülésre mehetnek.

— **Az iparosok vasárnapi munkaszünete.** A kereskedelmi miniszter legújabbán rendeletet bocsájított ki, melyben hivatkozva a munkás egyletek és szak-

szervezetek első kongresszusán elhangzott azon pa- naszra, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. hiányosan hajtatik végre, — utasítja a II.-od foku iparhatóságot, felhívni az ipartestületeket és ipartársulatokat aziránt, hogy mindannyiszor a hányszor az 1891. évi XIII. t.-cz. végrehajtása körül szabálytalanságokat tapasztalnak, azokat azonnal az illetékes közigazgatási hatóságnak tudomására hozni el ne mulasztják. A miniszteri rendelet egyrészt azt célozza, hogy ezáltal a rendőrség a folytonos beavatkozástól, mely könnyen zaklatásnak tűnhetnék fel, megkíméltesék, másrészt pedig a vasárnapi munkaszünetnek az ipari műhelyekben leendő szigorú betartását. Jó lesz néhány pancsovai iparosnak, kik különös előszeretettel csak inasokkal dolgoznak, tudomásul venni és meggondolni, hogy a vasárnapi munkaszünet még az inasoknak is dukál.

— **Huszonöt éves jubileum.** Gölsdorf Károly úr által alapított Krondorfi kútállalat f. hó 12-én ünnepi fennállásának 25-ik évfordulóját, mely alkalomból Krondorfban nagy ünnepély rendeztetik. A természetes Krondorfi savanyúvíz fogyasztása a lefolyt 25 év alatt annyira emelkedett, hogy most már 4 millió üveggel lesz szétküldve, mely eredmény csakis a víz kitűnő minőségének tulajdonítható. A sok ezer egészséges és beteg érdekében a Krondorfi kútállalatnak további fejlődést és virágzást kívánunk.

— **Új szerum.** Löffler tanár és Uhlenboth, a hírneves tudósoknak, a greifwaldi korházban sikerült feltalálniok egy új szerumot a szarvasmarhák, disznók és juhok száj- és körömfájása ellen. Az új szerum 4-6 hétre biztos hatású. A feltalálók szabadalmaztatni fogják az új szerumot, aztán átadják a közfoglalomnak.

— **Találtatott egy pénzszerszény 21 fillér tartalommal.** Tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságnál.

— **Zálogházak vasárnapi munkaszünete eltérő a többi ipari munkák szünetelésétől, a mennyiben a keresk. miniszter elrendelte, hogy a zálogtárgyak kiváltása és bezálogosítása vasárnapokon mindenütt déli 12 óráig végezhető.**

— **Figyelmeztetjük t. olvasóinkat** lapunk mai számának hirdetési rovatában megjelent „Concordia-sorsjegyek” című hirdetésre, melynek főnyereménye 30.000 korona s huzása visszavonhatatlanul 1901. június hó 25-én lesz.

— **A biztosítás terén** hazánkban 1900-ban 18 biztosító társaság működött. A biztosított tárgyak értéke 7100 millióról 8000 millióra emelkedett. 14.641 tüzeset után a kár értéke 34.024.306 korona (előző évben 36.346.000 korona) volt, a miert kártérítés fejében a társaságok 16.493.000 koronát fizettek ki.

— **Méz szembejok ellen.** Angolországból írják, hogy egy 58 éves asszony, ki hályogos volt és operálni kellett volna, látóképességét visszanyerte, miután szemhéjait előbb alaposan megtisztították és szemébe három ízben friss, tiszta mézet csepegtettek. Ezenkívül egy amerikai méhészeti lap a mézet szemgyulladás ellen is hathatós szernek ajánlja. Néhány csep folyós mézet vízbe öntünk, a mézet ujjunkkal való folytonos keverés közben feloldjuk és fekvő helyzetben háromszor—ötöször napjában három—négy cseppet eresztünk a szembe. Néhány percnyi nyugodt fekvés után megszáritjuk a szempillákat és letöröljük azt, a mi esetleg a szemből kifolyt, anélkül azonban, hogy a szemet magát megtöröljék. Ez eljárást állítólag kipróbálták és a gyulladást néhány nap múlva megszüntette.

— **Szatócok élelmi cikkeket is szolgáltathatnak.** Egyik kereskedelmi és iparkamara fölmerült kételyek eloszlatása végett azzal a kérdéssel fordult a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, vajjon a szatócoknak, kik italmérési engedéllyel is bírnak, szabad-e az italmérési helyiségben bideg ételeket, mint pl. sajt, szalonna, hentesáruk stb. a vendégek által való elfogyasztásra kiszolgáltatni. Erre a miniszter azt felelte most, hogy azok a szatócok, kik italmérési engedéllyel bírnak, a szatócs ipar üzletkörébe tartozó élelmi cikkeket, szatócs iparigazolványuk alapján, az üzleti helyiséggel ajtó által összekötött külön korcsmahelyiségben is kiszolgáltathatják. Az ilyen szatócok, tekintettel arra, miszerint egy előbbi rendelet ama követelményének, melynek értelmében az élelmi szerek kiszolgáltatása csakis megfelelő iparigazolvány, illetve vendéglői iparendély alapján gyakorolható, eleget tettek, a mennyiben a szatócs ipar üzletkörébe tartozó élelmi cikkeket elárúsítására megfelelő iparigazolvánnyal bírnak, vendéglői iparendélyt váltani nem tartoznak, annyival kevésbé, mivel az élelmicikkek kiszolgáltatásának szóban levő módja vendéglői ipar gyakorlásának nem tekinthető.

Jutalom a tanonciskolák számára. A pancsovai áll. iparos- és keresk. tanonciskolák jobb viseletű és szorgalmasabb tanulóinak jutalmazására adakoztak: Wittigschlager czég, Winterfeld J., Bauer J., Fridl A., Dietz J., Mayer K., Fischgrund A., Obradovics St., N. N., N. N., Bachmann A., Feymann Gy. és Nádor Gy. 2—2, összesen 26 koronát, továbbá a Gromon Dezső Egyesület 16 kötet könyvet. Fogadják a szives adakozók e helyütt is az igazgatóság legmelegebb köszönetét. A pénzbeli adományok gyűjtését Winterfeld János eszközölte, kinek e helyen is köszönetet mondunk.

— **A Horgony Pain-Expeller** igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnál, minő a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre.

Zene irodalom.

„Magyar Lant” cím alatt egy zenemű-folyóirat indult meg Győrött Dr. Angyal Ármánd és Dr. Vajda Emil szerkesztésében. A mutatvány-szám díszes kiállításban 6 oldal zenemű melléklettel megjelent. Tartalma változatos s Kirehnertől, Augyal-tól, Vajdától s Lörincz Banditól közöl hangulatteljes, értékes zeneműveket.

A lap magyaros iránya, melyvel az idegen sa-lakot kiszorítani igyekszik s a magyar zeneszerzők érdekeit óhajtja szolgálai s a nemzeti zenét művelni teljes elismerést és pártolást érdemel. A szerkesztők ismert nevei is elég biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a lap házagypolú rendeltetésének derekasan meg fog felelni.

Ajánljuk ez érdekes lapot a legélénkebb pár-tolásra.

Előfizetési ár egy évre 8 kor., mely „Magyar Lant” cím alatt Győrbe küldendő.

Nyilttér*.)

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Ismerve Tekintetességének igazságérzetét és lovagiaságát, tisztelettel felkérem, sziveskedjék becses lapjában alábbi soraimnak helyt adni.

A „Pancsovaer Zeitung” című lap f. hó 8-án megjelent számában állítólag „több” glogoni polgár nevében egy ép oly rosszakaratu, mint a valódi tényekkel homlokegyenest ellenkező, irányzatos közlemény jelent meg, melynek nem lehet más célja, mint az igazságszolgáltatást tévútra vezetni s alul-írottak lelkései és honpolgári működését a lapocska másfél tucatszai előfizetői előtt beszennyezni. Nincs szándékom a névtelenség gyaanus takarója alá rejtőzött s egyetlen értelmi szerző által járszalagon vezetett „több” glogoni lakos ellen polemia-ba bocsátkozni, annál kevésbé, minthogy az ügy (a folyó hó 6-án hivatalos lelkései köteleességem teljesítése közben életem ellen elkövetett merénylet bünténye) az illetékes bünyenyítő bíróságnál azóta már úgy általam — valamint a csendőrség által is feljelentetett s minthogy a megejtendő vizsgálatot, valamint a tettes büntársainak kinyomozását ügyis a legközelebbi napokban várjuk: jelenleg csak annak kijelentésére szoritkozom, hogy az oly individumok, kik tndva és készakarva tényeket ferditenek s lelki-ismeretlen támadásaikat a névtelenség leple alatt üzik, nem egyebek, mint a közmegevetésnek átadandó hitvány és gyáva rágalmazók!

Hazaifias üdvözléttel Tekintetes Szerkesztő Úrnak Glogon, 1901. évi június 12-én.

Öszinte tisztelője:
Mihályffy Gyula
r. kath. lelkész.

* Ezen rovat alatt közlöttekért felelőséget nem vállal a szerkesztőség.

Hirdetések.

3534. szám
1901.

Pancsovai főszolgabiróságtól.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett réva-ujfalvai községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással 1000 korona évi fizetés 250 korona lakbér, 3 öl tűzifa illetmény élvezete van egybekötve. — Felhivatnak mind-azok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló ok-mányokkal felszerelt kérvényeiket a pancso-vai járási főszolgabirósághoz folyó évi június hó 17-ig küldjék be.

A választás folyó évi június hó 18-án fog Réva-Ujfalu községhezánál megejtenni.

Pancsován, 1901. évi június hó 3-án.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

3402. szám
tlkvi. 1901.

Haiser Károlynak Bogolyev Péter elleni árve-rési kérvénye 34 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében.

Árverési hirdetmény és kivonat.

Az alibunári kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, az előterjesztett ké-relme folytán Haiser Károly pancsovai lakos javára 34 kor. tőke, ennek 1890. évi aug. hó 15. napjától járó 6% kamata 58 kor. 60 fillér eddigi, 21 kor. 30 fillér jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Bogolyev Péter és Grucics Szvetozár iláncsai lakosok ellen iláncsa községben és az iláncsai 310. f. 1901. sz. tkvben foglalt:

- 1) 3 d. 81. hrsz. 400 □-öl II. oszt. szántó 46 kor.
- 2) 4. d. 81. hrsz. 400 □-öl I. oszt. szántó 12 kor. az iláncsai 2017. sz. tkvben felvett:
- 3) 1. d. 81. hrsz. 800 □-öl I. oszt. szántó 112 kor. becsárban az árverést elrendesi s azt valamint a meg-állapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés iláncsa községhezánál 1901. évi augusztus hó 8. napján d. e. 9 órakor fog meg-tartatni a következő ügy a tlkvi hivatalban mint az iláncsa községben kifüggesztett s megtekinthető fel-tételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3) Az árverelni szándékozók tartoznak az in-gatlan becsárának 10%-át lefizetni.

Kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

Alibunár, 1901. május 21-én.

Bartha,
kir. albiró.

1-1

10063. sz.
1901. tkv.

Visszárverés iránti kérvénye s pancsovai Mino-rita társáznak Germann Nándor késedelmes árve-rési vevő ellen.

Végzés, árverési hirdetmény és kivonat.

A pancsovai kir. tvszék mint tlkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a pancsovai Minorita társház javára 200 kor. tőke, ennek 1894. évi márci-us hó 16. napjától járó 8% kamata, 44 kor. 20 fill. és 20 kor. 20 fill. eddigi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. és 185. §-a értelmében Szekulits Koszta pancsovai lakos vhajtást szenvedett és Germann Nándor késedelmes árverési vevő ellen a pancsovai 1751. tkvben foglalt:

- 1) A + 1. sorsz. 3313. hrsz. es 849. sz. ház és 121 □-öl udvarra egészben . . . . . 1008 kor.
- 2) 3314. hrsz. 112 □-öl veteményes kertre egészben . . . . . 44 "

becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a meg-állapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a pancsovai kir. törvény-szék mint tlkvi hatóság hivatalos helyiségében 1901. évi július hó 4. napján d. e. 9 órakor fog megtar-tatni a következő ügy a tlkvi hivatalban, mint a Pancsova városban kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3) Az árverezni szándékozók tartoznak az in-gatlan becsárának 10%-át vagyis 100 kor. 80 fill. és 4 kor. 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes ér-tékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt ugyanannak kiszolgáltatni.

A késedelmes árverési vevő ezen újabb árverés-nél vevőként nem szerepelhet.

Pancsován 1901. évi május hó 29-én.

Medzilhadszky,
kir. tv. bíró.

Ezen **„IDEAL”** szivarkapapir teljes **100 lapocskát** tartal-maz. Tehát a te jó 2 krajczárodért ne fogadj el oly papirt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,
„MILLENNIUM“
legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű, aczél-öntéssel ekefevel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Képviselő: Singer János, Temesvárott.

10-5

UTOLSÓELŐTTI HÉT.

Huzás visszavonhatatlanul

1901 Junius 25-én.

Főnyeremény

30.000 korona értékű

ajánlja:

Concordia sorsjegyek

à 1 korona.

PANCISOVAI KERESK. BANK és

TAKARÉKPÉNZTÁR

Pancsova.

5-4

7890. szám.
1901. évk.

Csendéné szül. Bácskai Julianna tor.-vásárhelyi lakosnak Csende férj. Kotormán Sára u. a. lakos elleni árverési kérvénye 66 kor. 60 fill. s jár. iránti vajtási ügyében.

Végzés.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Csendéné szül. Bácskai Juliann at.-vásárhelyi lakos javára 47 kor. 70 fillér és 18 kor. 90 fillér eddigi, 11 kor. 30 fillér jelenlegi és még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. és 156. §-a értelmében Csende férj. Kotormán Sára tor.-vásárhelyi lakos mint adós és Csende Pál u. a. lakos mint tulajdonos társa ellen a Torontál-Vásárhely községben és a 535. sz. tkvben foglalt:

1) 494. sz. házra és 400 □-öl házhelyre	112 kor.
2) 2. d. 129. hrsz. 2 hold II. oszt. szántóra	139 "
3) 3. d. 129. hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra	201 "
4) 4. d. 164. hrsz. 2 hold 800 □-öl I. oszt. kaszálóra	291 "
5) 126. hrsz. a. 900 □-öl szőlőre	130 "
6) 92. hrsz. a. 800 □-öl szőlőre	120 "

becsértékben az árverést elrendeli s azt valamint a megfoglalt feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tor.-Vásárhely községében 1901. évi július hó 6. napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, úgy a tkvi hivatalban, mint a T.-Vásárhely községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becser.
- 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
- 3) Az árverezeni szándékozók tartoznak az ingatlan becserének 10^oát, vagyis 11 kor. 90 fill., 13 kor. 90 fill., 20 kor. 10 fill., 29 kor. 10 fill., 13 kor. és 12 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban akiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ugyanannak kiszolgáltatni.

Pancsován, 1901. évi április hó 22-én.

Pavlovics,
Kir. tvszéki bír.

1-1

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Fernolendt

Cipőkenőcs, a legjobb fénymaz a világon, gyorsan koromfekete színt ad

Alapított 1882. és a bőrt tartóssá teszi. Mindenütt kapható.

Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse Nr. 21. 19-11

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplő-gép-készletek

2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóere-cséplők, uszító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénacsvitők, boronák, szalmakazalozók.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukoricep-marzsolók, daráló, őrő-malmok, egytemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivá matra ingyen és bérmentve küldetés.

Lincolni törzsgyárunk a világ le nagyobb locomobil- és cséplő-gép gyára.

10-1

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován.